

10. Соловьев В. С. Общий смысл искусства // Философия искусства и литературная критика / В. С. Соловьев. – М. : Искусство, 1991. – 701 с.
11. Шляхова Н. «Бути – означає бути для іншого і через нього – для себе» (антропологічна теорія літератури М. Бахтіна) / Н. Шляхова // Новітня теорія літератури і проблеми літературної антропології / Упоряд. І. В. Папуша // *Studia methodologica*. – Вип. 24. – Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – С. 144–148.
12. Яковенко С. Предмет літературознавчої антропології. Польський варіант / С. Яковенко // Новітня теорія літератури і проблеми літературної антропології / Упорядник І.В. Папуша // *Studia methodologica*. – Вип. 24. – Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – С. 148–155.
13. Юркевич П. Вибране / П. Юркевич. – К. : Абрис, 1993. – 748 с.

REFERENCES

1. Bankovska, N. (2006), Fenomenology of Ukrainian literature, Fenomenolohiia ukrainskoi literatury. Filolohichi seminary. Natsionalni modeli porivnialnoho literaturoshnavstva, Iss. 9, Kyiv, pp. 11–17
2. Blumenberh, H. (2005), *Svit yak knyha, World as a book*, Kyiv, Ukraine.
3. Boas, F. (1997), *The antology of researchs about culture, Antologiiia issledovaniu kultury*, Vol. 1, SPb., Russia.
4. Iser, V. (2008), «Prospecting: From Reader Response to Literary Anthropology», no 94, available at: <http://www.polit.ru/research/2009/02/27/izer.html>.
5. Lanovyk, M., (2006), *Metaphorology of literary criticism, Literaturoshnavcha metaforolohiia*, Aston, Ternopil, Ukraine, pp. 281–289.
6. Musii, V. (2012), *The theory of literature, Teoriiia literatury*, Tiraspol.
7. Tabachkovskii, V. (2002), *Polisutnisne homo; filosofska dumka v poshukakh «neevklidovoi efektyvnosti»*, PARAPAN, Kyiv, Ukraine.
8. Tarnashinska, L. (2012), *Siuzhet doby: dyskurs shistdesiatnytstva v ukrainskii literaturi of XX century*, Akadempriodyka, Kyiv, Ukraine.
9. Podoroga, V.(2006), *Mimesis. Materially po analitisheskoi antropologii literatury*, Vol. 1, Gogol I Dostoevskii, Kulturnaia revoliutsiia, Logos, Logos-altera, Moscow, Russia.
10. Soloviov, V. (1991), *General sence of art, Obschii smysl iskusstva*, Iskusstvo, Moscow, Russia.
11. Shliakhova, N. (2008), *To be means to be for other, «Buty oznachae buty dlia inshoho»*, Novitnia istoriia literatury i problemy literaturnoi lrytyky, Iss. 24, ternopil, Ukraine, pp. 144–148.
12. Yakovenko, S. (2008), *The subject of literary theory anthropology, Predmet literaturoshnavchoi antropolohii*, Novitnia istoriia literatury i problemy literaturnoi lrytyky, Iss. 24, ternopil, Ukraine, pp. 148–155.
13. Yurkevych, P. (1993), *Selected works, Vybrane, Abrys*, Kyiv, Ukraine.

УДК 821.161.2.0-92 (477.64-2)

СИЛОВЕ ПОЛЕ ПУБЛІЦИСТИКИ ПЕТРА РЕБРА

Сечіна К.В., студент

Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна

karina@mail.ua

Стаття присвячена аналізу публіцистики співця Запорізького краю П. Ребра. Звертається увага на тематичний діапазон його публіцистики, жанрову специфіку, деякі елементи поезики.

Ключові слова: автор, заголовок, есе, публіцистика, стаття.

СИЛОВОЕ ПОЛЕ ПУБЛИЦИСТИКИ ПЕТРА РЕБРА

Сечина К.В.

Запорожский национальный университет, ул. Жуковского, 66, г. Запорожье, Украина

Статья посвящена анализу публицистики певца Запорожского края П. Ребра. Обращено внимание на тематический диапазон его публицистики, жанровую специфику, некоторые элементы поэтики.

Ключевые слова: автор, заглавие, эссе, публицистика, статья.

POWERFUL SPHERE OF SOCIOPOLITICAL JOURNALISM BY PETRO REBRO

Sechina K.V.

Zaporizhzhya National University, Zhukovsky str., 66, Zaporizhzhya, Ukraine

There are many facts about cultural and political facts in sociopolitical journalism by Petro Rebro. There is some difficulty in delimitation of works in sociopolitical journalism and critical literary works. There is some distinctiveness of creative work by Petro Rebro because of its inexact genre traits. Works in sociopolitical journalism and literary criticism are inter supplemental. Some works, especially those, which were written at the Soviet time, characterize by emotion, but it was the paying tribute to Soviet regime. These standard elements were disappear at the beginning of 90th at the XX century when there was changes in state politics in the sphere of culture. All titles in the creative work by Petro Rebro are indicators of content. The nominative and informative function is previous in such titles. By the rate of showing the images there is such classification of titles in sociopolitical journalism by Petro Rebro: nominative titles («Т. Zhevchenko and Zaporizhzhya», «P. Tychyna and Zaporizhzhya»), («O. Dovzhenko and Zaporizhzhya»), («O. Honchar and Zaporizhzhya»), («O. Pushkin and Zaporizhzhya» etc.) and image-titles («Sabbath of nomenklatura...», «Zaporizhzhya – is my love», «Zaporizhzhian hardening», «The stormbird under the blue Dnipro» etc.). There are more than fifty publications in the creative work by Petro Rebro, devoted to literary work by Ukrainian and foreign writers. The works on sociopolitical journalism by Petro Rebro are documentary, conceptual, retrospective. Articles about writers are also can be seen as original system of his aesthetic views. These articles not only show fully and objective the literary process, but also help to investigate the creative uniqueness of the author's individuality and may be seen as a key for understanding of the aesthetic program by Petro Rebro. The high evaluation of works in sociopolitical journalism by Petro Rebro was done by O. Honchar. The analysis of the works in sociopolitical journalism by Petro Rebro show that there is a sense in the name, which was given to Tetro rebro by critics – «chronicler of Zaporizhzhya region». Works in sociopolitical journalism by Petro Rebro form moral world of a few generations.

Key words: author, title, essays, sociopolitical journalism, article.

П. Ребро – відомий український поет, драматург, повістяр, перекладач, публіцист. В. Чабаненко писав: «Талантові П. Ребра тісно в межах одного жанру» [1, с. 32]. Цю ж думку підтвердив і В. Шевченко: «Силове поле слова Петра Ребра рівноправно поєднало в одній особі таланти поета-лірика, гумориста-сатирика, автора драматичних і прозових творів, дитячого письменника, літературного критика, історика вітчизняного і світового письменства, перекладача» [2, с. 22]. Ім'я П. Ребра вписане в історію Української літератури як «співця Запорізького краю». Цілком справедливо і влучно Ф. Турченко стверджує: «Без зайвої гіперболізації можна сказати, що Петро Ребро – це ціла епоха у розвитку літературного руху на Запоріжжі» [3, с. 17]. Про те, що він був і публіцистом, П. Ребро заявляв і сам, зокрема, в одному із інтерв'ю сказав: «Від публіцистики я не відмовляюсь, бо скільки себе пам'ятаю, увесь час за щось та воюю...».

Тема «Ребро – публіцист» уже порушувалась у літературознавчих розвідках науковців К. Причиненко [4], О. Стадніченко [5–6]. Однак публіцистична творчість П. Ребра ще потребує ґрунтовного та всебічного висвітлення. Мета цієї статті – проаналізувати публіцистику П. Ребра, визначити її тематичний діапазон, елементи поетики. Матеріалом дослідження є публіцистичні та літературно-критичні статті письменника, опубліковані окремим виданням, а також на сторінках запорізьких періодичних видань.

К. Причиненко зауважує: «Широко відомий крилатий вислів: „Добре пише не той, хто добре пише, а той, хто добре мислить”. У творчості Петра Павловича це кредо свято сповідується. Письменник ніколи не забуває, що публіцистика покликана будити громадську думку. Думка – це корінь публіцистики... Петро Ребро уміє полонити увагу читача, слухача,

змусити його розмірковувати, зіставляти, робити висновки, тому, ознайомившись із кількома творами публіциста, хочеться прочитати все написане ним» [4, с. 113].

Слід пам'ятати, що значна частина публіцистичних творів П. Ребра друкувалася за радянських часів у періодичних виданнях, які були рецензовані та цензуровані відповідно до існуючих на той час ідеологічних настанов. Уникнути цього тиску офіційної ідеології було фактично неможливо. Тому деяким публіцистичним творам П. Ребра притаманна зайва патетика та іноді недоречні, неорганічні панегіричні висловлювання на адресу існуючого ладу. Стандартизовані елементи зникають десь на початку 90-х рр. ХХ ст. зі зміною державної політики у сфері культури.

О. Стадніченко в монографії «Петро Ребро: літературний портрет» стверджує, що «з початку 50-х років і до сьогодні П. Ребро опублікував на сторінках преси і окремими виданнями понад 130 розвідок, повідомлень, нарисів з питань літературного краєзнавства», «Українська Мекка – це серія книжок і брошур Петра Ребра про життєві та творчі зв'язки видатних майстрів красного письменства із Запоріжжям» [6, с. 133].

У Петра Ребра важко розмежувати літературознавчі розвідки і твори публіцистичного спрямування. У цьому і полягає їхня своєрідність. В. Чабаненко вказував, що «примітною рисою літературознавчих студій П. Ребра є наявність у них елементів публіцистики. Суто науковий аналіз тих чи інших літературно-мистецьких явищ дослідник нерідко перемежує авторськими емоційно-експресивними оцінками та ліричними відступами, що надає тим студіям своєрідного й неповторного колориту» [7, с. 13].

Щодо тематики публіцистичних праць П. Ребра, то їх можна умовно поділити на кілька груп. Найголовніші – це літературно-критичні статті, присвячені окремим постатям письменників і всьому літературному процесу на Запоріжжі. Наявність статей цієї тематики не є випадковою, оскільки він протягом багатьох років очолював Запорізьку письменницьку організацію, а, отже, постійно перебував у вирі літературного життя краю. Ці статті були написані то з нагоди ювілеїв, пам'ятних дат, то як портрети письменників-земляків, чи як рецензії на окремі їхні твори, які з'явилися друком («Гам, де Дніпр гримить і лине», «Живе, дзвінке, іскристе джерело», «На перевалі», «З думкою про літературну зміну», «Разучите эту мову» та ін.).

Другу групу складають статті про жителів Запорізького краю, які відзначились у певній сфері суспільного життя. Третю – публікації актуальної на час написання суспільної тематики. Цих статей небагато, оскільки маючи справу з культурним життям Запорізького краю, П. Ребро не міг багато часу та зусиль приділяти економіці й політиці. Публіцистичні, літературно-критичні матеріали П. Ребра можна назвати синкретичними. Серед найвагоміших його надбань закономірно переважають статті, зокрема, портретного плану та присвячені загальному оглядові та аналізу творчості конкретних письменників. По-справжньому вагомими є деякі статті-студії, у яких оцінювався новий твір певного письменника, але при цьому проявився і широкий погляд на все написане цим автором раніше, або ж акцентувалась увага на послідовності його прагнень, гуманістичної концепції індивідуального творчого методу.

У публіцистичних творах П. Ребро виступає найчастіше як краєзнавець. Залюблений у рідний Запорізький край, він збирав усі матеріали, які суттєво доповнювали цілісну картину про перебування певного письменника на Запорізькій землі. Саме вона є місцем тяжіння для митця. Які б проблеми він не порушував, рідний край у центрі його уваги. Публіцистика П. Ребра відзначена унікальним діапазоном.

Усі заголовки виступають індикаторами змісту твору. У них переважає номінативно-інформативна функція. За ступенем вияву образності заголовки публіцистичних творів Петра Ребра можна класифікувати як номінативні та заголовки-образи. До першої групи

належать: «Т. Шевченко і Запоріжжя», «П. Тичина і Запоріжжя», «М. Рильський і Запоріжжя», «О. Довженко і Запоріжжя», «Остап Вишня і Запоріжжя», «В. Сосюра і Запоріжжя», «Михайло Стельмах і Запоріжжя», «О. Гончар і Запоріжжя», «Анрі Барбюс на Дніпрогісі», «Маяковський і Запоріжжя» (Українська Мекка), «І. Бунін і Запоріжжя» тощо. До другої – «Шабаш номенклатурників, або „соборування” „по-більшовицькому”», «Запоріжжя – моя любов», «Запорізький гарт», «Над синім Дніпром – Буревісник» та ін. Нариси, розвідки та краєзнавчі теми зібрано у 7-му томі «Вибраних творів» П. Ребра (2011). І ось тут, розмістивши їх за тематичними підгрупами, П. Ребро дає здебільшого вже заголовки-образи («Любов к Отчизні де героїть» (Котляревський і Запоріжжя), «Батько українського гумору» – про Остапа Вишню тощо.

Він підіймає свій голос за збереження України в Україні. Із гіркотою й болем пише про стан справ із українською мовою на Півдні України. Утверджує думку: коли зникає народна мова, народу більше нема, переконує, що українцем бути престижно й гідно. За Г. Сковородою, «українським Горацієм», як його називають, «якщо ти українець – українцем будь». П. Ребро висловлював віру в неминуче національне одужання, порушував проблеми занепаду культури та мистецтва на Запоріжжі (хоча й не слід у цьому вбачати територіальну обмеженість публіцистичної творчості митця, яка має загальноукраїнське значення). У центральній пресі України виступав на захист Хортиці – символу козаччини й незалежності, на захист історії України, писав про екологічні біди рідної землі, про проблеми національної освіти тощо.

О. Стадніченко зауважує, що в доробку П. Ребра «понад 50 публікацій, присвячених аналізу літературної творчості українських і зарубіжних письменників» [6, с. 143]. Однак у них не лише аналіз, бо тоді б без застережень їх можна було кваліфікувати як літературознавчі. Це праці синтетичного характеру. Їм властива інформаційна насиченість, активне використання фактів, цитування епістолярію та інших джерел із домашнього архіву. П. Ребро мав багатьох знайомих, приятелів, побратимів, колег по перу, а в радянські часи, на які й припадає найактивніше його звернення до публіцистичних жанрів, популярними були зустрічі різного формату і форуми, з'їзди, обмін делегаціями тощо.

Тематика і жанр публіцистичних творів П. Ребра перебувають у прямо пропорційній залежності. Якщо це ювілейні статті, то зміст їх цілком позитивний. У них ідеться про досягнення певного митця, його внесок у розвиток української культури та літератури зокрема («Запорізький гарт» – до 60-річчя з дня народження Я. Баша, «І з тими, хто сіє і жне» – до 50-річчя з дня народження В. Лісняка, «Поетичний Дніпроград» – до 60-річчя з дня народження М. Нагнибіди). Якщо мета в автора інша, то й підхід до вираження її у творах відповідний. Так, рецензуючи вистави, художні твори, пісні, П. Ребро акцентує увагу не лише на досягненнях, але досить детально зосереджує увагу на прорахунках, недоліках.

За змістом публіцистичні твори П. Ребра спрямовані проти дегуманізації, бездуховності в житті, за формою – проти легкопису, ширвжитку в літературі.

Публіцистичні твори П. Ребра вирізняються документальністю (факти підтверджуються документами, і автор завжди був готовий відповідати за достовірність), концептуальністю, ретроспективністю. Документальну основу становлять конкретні реальні особи письменників зокрема, топографія міста Запоріжжя, його сучасні обриси: вулиці, будинки, споруди, пам'ятники тощо. Документальність – це історична точність дат, прізвищ, географічних назв, подій суспільного життя. Документ проникає в текст на фонетичному, лексичному, морфологічному, синтаксичному рівні.

Статті П. Ребра про письменників – це і його самотутня система естетичних поглядів. Вони часто не так вичерпно та об'єктивно відтворюють літературний процес,

як допомагають розкрити суть безпосередньо творчої індивідуальності автора, і є ключем до розуміння естетичної програми П. Ребра, своєрідним «обґрунтуванням» її на матеріалі праць інших авторів. Про них він веде мову тепло, щиро, з максимальною своєю «присутністю», але не затуляючи їх собою. Так, ці матеріали виражають і сприймання П. Ребра, їхнього автора, вони мають об'єктивно-інформативне наукове значення. Не грішать, як це часом буває, суб'єктивізмом, бо в основі їх лежить не односторонність погляду, не волюнтаристська деформація оцінюваного явища на догоду власним смакам і принципам, а лише особливий кут зору, віднайдення в цьому явищі близького собі, «свого» – при неодмінному бажанні зберегти об'єктивність. Зі статей П. Ребра про письменників (і не лише українських, зокрема представників Запорізького краю, але й світового масштабу) відчувається, що він володів відчуттям великих об'єднувачих цінностей світової культури. Пошук переконливих, вірогідних точок дотику, моментів закономірної співвіднесеності оцінюваних явищ культури світової з культурою українською – одна з ознак його статей.

Ще на V з'їзді письменників України Олесь Гончар зауважив: «Література починається з убоління за людину» [8, с. 19]. Концепція людини в публіцистичних творах П. Ребра відчутно близька довженківському протиставленню «чистого золота правди» і «п'ятаків мідних правд». Немало виступів у пресі засвідчують, наскільки послідовно конкретизувалася діалектика правди і людяності. Правди й естетизації добра стосовно окремих проблем письменницької творчості, роботи над мовою творів тощо.

Основу більшості публіцистичних творів П. Ребра становлять особисті уявлення автора про себе та історичний процес; людей, з якими він спілкувався, працював. Вони доносять пульс того життя, яким жили герої його творів. Л. Большаков якось занотував у своєму щоденнику: «Письменник... зобов'язаний бути публіцистом у вищому значенні цього слова!» [9, с. 185]. П. Ребро, можна стверджувати, свій письменницький обов'язок виконав із честю. Аналіз публіцистичних творів П. Ребра переконує, що для них характерна рухомість жанрових меж. Публіцистику П. Ребра високо цінував О. Гончар. На пленумі Спілки письменників України у квітні 1984 р. в Києві, на якому розглядалися проблеми публіцистики, Олесь Гончар, критично висловлюючись на адресу доповідача з цього питання, зауважив, що «добре виступили Яворівський, Петро Ребро, редактор з Буковини, тобто люди, які справді знають проблеми народного життя і не бояться гостро ставити їх, вміють вболівати» [10, с. 18]. Олесь Гончар високо оцінив низку статей П. Ребра про ситуацію на Запоріжжі в 90-ті рр. ХХ ст., що друкувалися в одній з обласних газет. 25 вересня 1991 р. він писав: «прочитав Ваші замальовки запорізької цивілізації. Ох і картинка ж!.. Отаке озвіріння на вершині ХХ – це і тільки уявити. Виявляється, дорога до правди (і «запорізької») вельми довга, однак Ви її долаєте успішно» [11, с. 549].

Олесь Гончар досить високо оцінив і статтю П. Ребра «Шабаш номенклатурників...» (надруковану в альманасі «Хортиця»). У листі до П. Ребра писав: «Подумалось читаючи: ось готова основа комедії (чи трагікомедії) для розумного якогось театру, тільки б знайти десь сучасного Курбаса чи когось бодай трохи на нього схожого. А називатися п'єса могла б «Бог правду бачить». Треба було б тільки витримати Вам своє есе до кінця в цій веселій козацькій тональності, адже серйозної полеміки ті нікчеми сьогодні не варті» [11, с. 589]. Перед цим автор листа вказував на стиль публікації: «Дотепно, весело, блискуче» [11, с. 589].

Аналіз публіцистики П. Ребра переконує, що саме вона дала підстави критикам наректи його «літописцем Запорізького краю». Публіцистика П. Ребра, безперечно, формувала моральний світ кількох поколінь. Думається, передусім тому, що моральний світ автора не розходився з цінностями, утверджуваними в його творчості, глибоке системне дослідження якої ще попереду.

ЛІТЕРАТУРА

1. Чабаненко В. Улюбленець долі і читачів / В. Чабаненко // Співець Запорізького краю. Матеріали міжвузівської науково-практичної конференції «Літературне Запоріжжя». – Запоріжжя : Дніпровський металург, 2007. – С. 30–34.
2. Шевченко В. Енергетика слова Петра Ребра : текст і контекст / В. Шевченко // Співець Запорізького краю. Матеріали міжвузівської науково-практичної конференції «Літературне Запоріжжя». – Запоріжжя : Дніпровський металург, 2007. – С. 22–30.
3. Турченко Ф. Ім'я, вписане в історію літератури / Ф. Турченко // Співець Запорізького краю. Матеріали міжвузівської науково-практичної конференції «Літературне Запоріжжя». – Запоріжжя : Дніпровський металург, 2007. – С. 16–22.
4. Причиненко К. На вістрі часу (публіцистика Петра Ребра) / К. Причиненко // Там само. – С. 109–114.
5. Стадніченко О. Літературно-критичні публікації у творчому доробку Петра Ребра / О. Стадніченко // Вісник Запорізького державного університету. Серія «Філологічні науки». – 1999. – № 2. – С. 138–141.
6. Стадніченко О. Петро Ребро : літературний портрет / О. Стадніченко. – Запоріжжя, 2012. – 188 с.
7. Чабаненко В. Петро Ребро : літературний портрет / В. Чабаненко. – Запоріжжя : Хортиця, 1999. – 24 с.
8. Гончар О. Українська радянська література напередодні великого п'ятдесятиріччя : Доповідь на V з'їзді письменників України / О. Гончар. – К., 1967.
9. Большакова Т. Леонид Большаков : автопортрет на фоні епохи / Т. Большакова, С. Любичанковський. – Оренбург : Изд-во ОГПУ, 2012. – 460 с.
10. Гончар О. Щоденники : у 3 т. – Т. 3 (1984–1995) / Упор., підгот. текстів, ілюстр. матеріалу В. Д. Гончар. – 2-е вид., випр. / О. Гончар. – К. : Веселка, 2008. – 646 с.
11. Гончар О. Твори : у 12 т. – Т. 10. Листи / О. Гончар. – К. : Наукова думка, 2011. – 808 с.

REFERENCES

1. Chabanenko, V. (2007) Pet of fate and readers, *Uliublenets doli i chytachiv*, Singer of Zaporizhzhya region. Materials of inter-high educational establishments scientific and practice conference «Literary Zaporizhzhya», Dniprovskiyi metalurh, Zaporizhzhya, Ukraine, pp. 30–34.
2. Shevchenko, V. (2007) The energetics of word of Petro Rebro, *Enerhetyka slova Petra Rebra*, Singer of Zaporizhzhya region. Materials of inter-high educational establishments scientific and practice conference «Literary Zaporizhzhya», Dniprovskiyi metalurh, Zaporizhzhya, Ukraine, pp. 22–30.
3. Turchenko, F. (2007) The name, which was written into the history of literature, *Imia, vpysane v istoriu literatury*, Singer of Zaporizhzhya region. Materials of inter-high educational establishments scientific and practice conference «Literary Zaporizhzhya», Dniprovskiyi metalurh, Zaporizhzhya, Ukraine, pp. 16–22.
4. Prychynenko, K. (2007) On the point of time, *Na vistri chasu*, Singer of Zaporizhzhya region. Materials of inter-high educational establishments scientific and practice conference «Literary Zaporizhzhya», Dniprovskiyi metalurh, Zaporizhzhya, Ukraine, pp. 109–114.
5. Stadnichenko, O. (1999) Literary and critical publications in the creative works by Petro Rebro, *Literaturno-krytychni publikatsii u tvorchomu dorobku Petra Rebra*, Collection of scientific works of Zaporizhzhya State University, no. 2, pp. 138–141.
6. Stadnichenko, O. (2012) Petro Rebro : literary portrait, *Petro Rebro : Literaturnyi portret*, Zaporizhzhya, Ukraine.
7. Chabanenko, V. (1999) Petro Rebro : literary portrait, *Petro Rebro : Literaturnyi portret*, Khortytisia, Zaporizhzhya, Ukraine.
8. Honchar, O. (1967) Ukrainian Soviet literature on the eve of great fifty years : paper at the V gathering of writers, *Ukrainska radianska literature naperedodni velykoho piatdesiatyrichchia*, Kyiv.

9. Bolshakova, T., Liubichankovskii, S. (2012) Leonid Bolshakov : autoportrait on the back ground of epoch, *Leonid Bolshakov : avtoportret na fone epokhi*, Orenburg, Russia.
10. Honchar, O. (2008) Diaries : in 3 Vol, *Shchodennyky : u 3 tomakh, tom 3*, Vol. 3 (1984–1995), second edition, Veselka, Kyiv, Ukraine.
11. Honchar, O. Works : in 12 Vol., Vol. 10. Letters, *Tvory : u 12 tomakh, Tom 10. Lysty*, Naukova dumka, Kyiv, Ukraine.

УДК 821.161.2.(18)

ВІДБИТТЯ ІСТОРИКО-ІДЕОЛОГІЧНИХ ПОГЛЯДІВ М. ХВИЛЬОВОГО В НОВЕЛІ «СОЛОНСЬКИЙ ЯР»

Сиротенко В.П., к. філол. н., доцент

*Донбаський державний педагогічний університет,
вул. Генерала Батюка, 19, м. Слов'янськ, Україна*

valerij_kram@mail.ru

У статті висвітлюються особливості художньої реалізації окреслених історико-ідеологічних поглядів прозаїка, висловлюються думки, що потрактування деяких персонажів новели, її конфліктної природи потребує уточнення з урахуванням сучасних суспільно-історичних реалій. Звертається увага на пейзажно-запахові деталі, які, утворюючи кільцеве обрамлення тексту, увиразнюють поєднання комуністичних та національно-українських симпатій автора.

Ключові слова: новела, ідеологія, «загірна комуна», національно-українські пріоритети, позитивний герой, повстансько-бандитські угруповання, соціальний конфлікт, пейзажна та запахова деталь, кільцева композиція.

ОТОБРАЖЕНИЕ ИСТОРИКО-ИДЕОЛОГИЧЕСКИХ ВЗГЛЯДОВ Н. ХВЫЛЕВОГО В НОВЕЛЛЕ «СОЛОНСКИЙ ЯР»

Сиротенко В.П.

*Донбасский государственный педагогический университет,
ул. Генерала Батюка, 19, г. Славянск, Украина*

В статье рассматриваются особенности художественной реализации очерченных историко-идеологических воззрений прозаика, высказывается мысль, что трактовка некоторых персонажей новеллы, ее конфликтной природы требует уточнения с учетом современных общественно-исторических реалий. Обращается внимание на пейзажно-запаховые детали, которые, образуя кольцевое обрамление текста, более рельефно представляют объединение коммунистических и национально-украинских симпатий автора.

Ключевые слова: новелла, идеология, «загорная коммуна», национально-украинские приоритеты, положительный герой, повстанческо-бандитские группировки, социальный конфликт, пейзажная и запаховая деталь, кольцевая композиция.

REFLECTION OF HISTORICAL AND IDEOLOGICAL IDEAS OF M. KHVYLIOVYI IN HIS SHORT STORY «SOLONSKYI YAR»

Syrotenko V.P.

Donbass State Pedagogical University, Heneral Batiuk str., 19, Sloviansk, Ukraine

While analyzing historical and ideological views of M. Khvyliovyi one should take into consideration the fact that they changed during lifetime of the writer from supporting Ukrainian national idea to perception of Soviet power and its ideology, that was personified for the prose writer in the ideal image of 'a distant commune'. The point is underlined that this was not a formal change of reference-points, it was a conscious painful step that was taken, on the one hand, because of his an unwillingness to emigrate after the defeat of Ukrainian revolution, and on the other because the author wished to be useful for his people, his motherland in the time when many Ukrainian intellectuals felt that communist slogans proclaimed by bolshevists can really be put into practice stipulating development and prosperity of their native land.

Short story 'Solonsky Yar' analysis should also taking into account two points. Firstly, the work was written under the conditions of bolshevist ideology domination, that is why the author could not freely express his